

**NACIONALINIO MOKINIŲ KONKURSO
„LIETUVOS KOVŲ UŽ LAISVĘ IR NETEKČIŲ ISTORIJA“
NUOSTATAI
2018–2019 m.**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinio mokinių konkurso „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“ (toliau – konkursas) nuostatai reglamentuoja konkurso organizavimo ir apdovanojimų tvarką.

2. Konkurso organizatoriai: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (toliau – LGGRTC), Švietimo ir mokslo ministerija (toliau – ŠMM).

3. Konkurso **tikslas** – skatinti jaunimą domėtis Lietuvos istorija, ugdyti pilietiškumą, puoselėti tautinius jausmus ir istorinę atmintį, skatinti kūrybiškai pažvelgti į istorinius įvykius, formuoti ir perteikti savitą jų vertinimą. Taip pat siekiama, kad tirdami Lietuvos istoriją darbų autoriai ją „atrastų“ per konkrečių asmenų (tam tikrų istorinių įvykių liudininkų) likimus ir istorijas.

II. KONKURSO ORGANIZAVIMAS

4. Konkurso dalyviais gali būti Lietuvos ir lietuviškų mokyklų užsienyje **5–12 klasių** mokiniai. Konkursui mokinį gali ruošti ne daugiau kaip du mokytojai. Mokiniai konkurse gali dalyvauti ir savarankiškai.

5. Konkursui galima ruošti įvairios meninės raiškos darbus: rašinius, piešinius, rankdarbius, dainas, filmus, fotografijas ir kt. Darbai turi atitikti 1940–1991 m. Lietuvos istorijos laikotarpį: sovietų ir nacių okupacijas, vykdytas masines represijas ir tautos kovą dėl nepriklausomybės atgavimo.

6. Konkurso sąlygas atitinkantys darbai, kartu su konkurso **dalyvių anketomis**, siunčiami vertinimo komisijai adresu LGGRTC, Didžioji g. 17/1, 01128 Vilnius, arba el.paštu **konkursas@genocid.lt** iki **2019 m. kovo 11 d.**

6.1 Lietuviškų mokyklų **užsienyje** mokiniai visus darbus (rašinius, piešinius, rankdarbius, dainas, filmus ir kt.) ir užpildytas konkurso dalyvio anketas gali siųsti elektroniniu formatu el. paštu **konkursas@genocid.lt** (skenuoti darbai, internetinės nuorodos ar kt.).

7. Mokinių darbai be dalyvio anketos **nevertinami**. Dalyvio anketa turi būti užpildyta pilnai, pateikiama su darbu (**ji nekljuojama** prie piešinių ar maketų, o pateikiama atskirai). Jei darbas atliktas keleto mokinių, dalyvio anketą kiekvienas iš jų užpildo atskirai.

8. Siūlomos konkurso darbų temos:

8.1. Lietuva sovietų (1940–1941 ir 1944–1990 m.) ir nacių (1941–1944m.) okupacijų metais.
Netektys, pasipriešinimas, žmonių likimas, gyvenimo sąlygos;

8.2. Žmogaus likimas Antrojo pasaulinio karo metais: išgyvenimas, holokaustas;

8.3. Partizaninis karas: karo veiksmai, ginkluotė, bunkeriai, gyvenimas miške, likimai;

8.4. Žmogaus būtis lageriuose ir tremtyje;

8.5. Vaikai tremtyje: kasdienis gyvenimas, žaislai, žaidimai, vaikų likimai;

8.6. Asmens laisvės ir draudimai Sovietų Sąjungoje;

8.7. Neginkluotas jaunimo pasipriešinimas okupaciniams režimams 1940–1990 m.;

8.8. Sąjūdis: asmenybės, politiniai siekiai, reikšmė.

8.8. 1990 m. kovo 11-oji – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas.

8.9. Sausio 13-oji: žmonės, įvykiai, įamžinimas;

8.10. Žuvusiųjų už Lietuvos laisvę atminimo išsaugojimas ir įamžinimas.

9. Konkursui siunčiami **piešiniai ir rankdarbiai** gali būti atliekami įvairia technika, naudojamos įvairios medžiagos. Konkursui turi būti pateikiami ir bus vertinami tik originalūs darbai (nekopijuojant anksčiau konkursui pateiktų, LGGRTC leidiniuose publikuotų piešinių). Konkursui siunčiami A3, A4 formato piešiniai. Rankdarbiai gali būti kurti keletu mokinių, piešiniai turi būti kuriami **individualiai**, ne grupėmis. Pastelėmis pieštus darbus rekomenduojama fiksuoti, kad pastelė nenubyrėtų. **Piešinius ir rankdarbius konkursui gali siųsti 5–12 klasių mokiniai.**

10. Konkursui teikiamos originalios, savos kūrybos **dainos** ar dainuojamosios poezijos kūriniai. Taip pat konkursui galima pateikti lietuvių autorių arba liaudies dainų aranžuotes. Jeigu daina sukurta remiantis istoriniais įvykiais, prie jos pateikiamas įvykio aprašymas. Dainos gali būti atliekamos solisto, vokalinio ansamblio (iki 6 asmenų), įvairiais stiliais, su akompanimentu ar be jo. Atliekant kūrinį gali dalyvauti mokytojas. Konkurso dalyvio anketą turi užpildyti **kiekvienas** kūrinį atliekantis mokinys. Dalyviai turi pateikti MP3 formato garso įrašą ir atskirai **dainos tekstą** bei istorinio įvykio aprašymą. Dainas galima siųsti elektroniniu paštu. Apdovanojimo renginyje dainos turi būti atliekamos gyvai, muzikinis pritarimas gali būti įrašomas. **Dainas konkursui gali siųsti 7–12 klasių mokiniai.**

11. **Rašto darbai** rašomi lietuvių kalba ant balto A4 formato popieriaus, *Times New Roman* 12 punktų dydžio šriftu, paliekant tarp eilučių 1,5 intervalo tarpus. Tituliniame lape nurodomas rašto **darbo tipas** (esė, rašinys, apybraiža, interviu, biografija ar kt.), darbo pavadinimas, autorius, mokytojas, mokykla. Rašto darbo **apimtis** – ne daugiau kaip 20 puslapių (be priedų). Darbai gali būti analitiniai, kūrybiniai, paremti istoriniais faktais (grįsti vieno ar daugiau istorinių įvykių liudininkų pasakojimais, kitais istoriniais šaltiniais). Siekiama, kad mokinys pats vertintų istorinius įvykius ir pateiktų savo nuomonę, įvykių interpretaciją. Darbuose pateikiami autentiški likimai, konkretūs faktai, datos ir vietovės turi būti pagrįstos pateikiant istorijos liudininkų pavardes. **Darbe būtina pateikti naudotų šaltinių sąrašą.** Kartu su rašto darbu pateikiamas ir elektroninis jo variantas (įrašant į CD, arba siunčiant el.paštu), kartu su naudojamų nuotraukų ar dokumentų skaitmeninėmis kopijomis. **Rašinius konkursui gali siųsti 7–12 klasių mokiniai.**

12. Konkursui siunčiami **video darbai** gali būti meniniai, dokumentiniai, pasakojantys šeimos ar gyvenvietės istoriją. Darbą konkursui reikia siųsti įrašius į skaitmeninę laikmeną, arba siunčiant elektroniniu paštu (prisegus prie laiško, per duomenų persiuntimo programas). Darbas turi būti iki 30 min. trukmės. Konkurso dalyvio anketą turi užpildyti **kiekvienas** darbą kūręs mokinys. Video darbo tema turi atitikti konkurso tematiką. **Prie darbo turi būti pateikiamas naudotų šaltinių sąrašas. Video darbus konkursui gali siųsti 7–12 klasių mokiniai.**

13. Skirtingų kategorijų (rašinių ir eilėraščių, piešinių ir rankdarbių, video darbų, dainų) darbus vertina atskiros vertinimo komisijos, kurių sudėtį tvirtina LGGRTC generalinis direktorius.

14. **Vertindama darbus**, komisija atsižvelgia į temos suvokimą, pateiktos medžiagos originalumą ir autentiškumą, meninę raišką, kūrybiškumą, stiliaus savitumą, gebėjimą kritiškai vertinti, pateiktos medžiagos komponavimą, faktologinės medžiagos metrikavimą, raštingumą (jei rašto darbas), harmoniją (jei muzikinis kūrinys), darbo atitikimą konkurso nuostatoms ir tematikai.

15. Vertinimo komisija, atsižvelgusi į vertinimo kriterijus, skiria pirmąsias, antrąsias, trečiąsias ir paskatinamąsias vietas pagal amžiaus grupes: 5–8 klasėms ir 9–12 klasėms.

III. KONKURSO DALYVIŲ APDOVANOJIMAS

16. Lėšas konkursui rengti skiria organizatoriai.

17. Pirmųjų, antrųjų, trečiųjų ir paskatinamųjų vietų laimėtojai ir jų mokytojai apdovanojami konkurso organizatorių, partnerių ir rėmėjų atminimo dovanomis ir diplomais. Kiekvienas konkurso dalyvis, netapęs laimėtoju, gauna konkurso dalyvio pažymėjimą (pažymėjimai paštu išsiunčiami į mokyklą).

Specialūs konkurso partnerių apdovanojimai skiriami geriausiems darbams šiomis temomis: Lietuvos kariuomenės vado įsteigtas apdovanojimas 8.3. temai, Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamento prie KAM įsteigtas Pilietinio aktyvumo skatinimo prizas 8.7. ir 8.8. temoms.

18. Konkurso apdovanojimų renginys vyks **2019 m. gegužės mėn. 10 d.** Organizatoriai pasilieka teisę keisti apdovanojimo renginio datą. Į renginį, pagal galimybes, kviečiama dalis konkurso laimėtojų.

19. Apdovanojimo renginyje nedalyvaujantiems konkurso laimėtojams diplomus ir atminimo dovanas asmeniškai įteikiame atvykus į LGGRTC adresu Didžioji g. 17/1, Vilnius, iki 2019 m. liepos 1 d., arba siunčiame paštu, perduodame mokykloms per rajonų švietimo skyrius. Dėl atsiėmimo sąlygų prašome susisiekti telefonu arba el.paštu.

20. Atsiųsti darbai autoriams nebus gražinami. Jie yra skaitmeninami ir saugomi LGGRTC.

21. Konkurso organizatoriai pasilieka teisę populiarinti konkurso dalyvių darbus: publikuoti leidiniuose, plakatuose, rengti piešinių parodas, CD su konkurso dalyvių dainomis ir kt.

22. Konkurso dalyviams suteikiama galimybė dalyvauti įvairiuose renginiuose, ekskursijose, kurias organizuoja LGGRTC ir konkurso partneriai. Atvykusiems į apdovanojimo renginį iš tolimesnių regionų (pagal poreikį) suteikiama nakvynė.

23. Konkurso rezultatai skelbiami LGGRTC interneto puslapyje adresu www.genocid.lt per 15 dienų po konkurso laimėtojų apdovanojimo renginio.

24. Daugiau informacijos apie konkursą ir programą „Okupacijų istorija jaunimui“ internetinėje svetainėje www.genocid.lt (skiltyje „Edukacija“) ir LGGRTC Atminimo programų skyriuje telefonais (85)2755261, (85)2314149 arba el.paštu: konkursas@genocid.lt.
